

Hármas vizit

Sándor Orsolya

Nyíregyházi Főiskola, Bölcsészettudományi és művészeti kar

Képi Ábrázolás, 2009-es évfolyam

Témavezető: Orosz Csaba DLA, főiskolai adjunktus

Műleírás:

A kép a "Hármas vizit" címet viseli, s a hagyományos és a digitális képkészítő technikák ötvözésével készült. Célom, a festészeti tradíciók és a modern képalkotási technikák szintetizálása volt, hogy magam számára is korszerűvé tegyem a festészet alkotási kérdéseit. Miszerint meg lehet-e kerülni a ma festőjének a digitális kódoláson, szűrőkön áttanszformált képfajtákat, s mindez termékenyen beültethető-e a tradicionális festészeti anyag, kép-, és térstruktúrák rendszerébe. Kettős, vagy inkább hármas tarszformáció jellemzi ezt az alkotási folyamatot. Egyrészt a fénykép készítése, mely a kép vázlati alapja, is már egyfajta szűrést eredményez, majd pedig a fényképre helyezett digitálisan átdolgozott réteg-variációk jelenthetik a második lépcsőfokot. S hogy mindez nem marad meg digitális képként ez a végső transzformációban teljesedik ki, vagyis a "materializálódás" a festészeti nyersanyagban (lenolaj, pigmentek, kötőanyagok) való megjelenésben, ahol a fizikális szubjektív szűrő (a festő személye, szakmai felkészültsége, tudása) teszi hozzá a lényegét. Itt válik tárggyá, anyagból lévő objektummá.

A kép 80x80 cm-es és olajfestékkel készült. Egy macskát jelenít meg, mely valószínűleg beteg, láthatóak sebei a nyakán és pofáján. Egy fotel tetején fekszik hétköznapi, jellegzetes pózban, elfordulva a fényképezőgép lenszójától, de fülét felé irányítva figyeli azt. A kép saját fotó alapján készült semleges háttér előtt, hogy az elsődleges lényegét, a macskát láthassuk, illetve a sötét háttér még jobban kiemelje és kontrasztot mutasson, hogy a néző szemét részben a nyakon lévő sebre húzza. A fotót a saját macskámról készítettem, kimondottan erre a célra, előre eltervezve a pozíciót, amihez természetesen hozzáadódik a macska, mint élőlény kiszámíthatatlan természete, hogy hogyan fog épp „pózolni” az adott pillanatban. Mozgást nem mutat a kép, ugyanakkor érzékelhető egy tetre kész pillanat, mintha bármikor megmozdulhatna. Méreteit tekintve legalább háromszoros nagyítást hajtottam végre a vásznon, de a részletezést túlzásba nem vittem, mert itt számomra nem a hiperrealizmus ezen jellemzője volt a cél. A festmény továbbá tartalmaz három négyzetet, melyek arányosan elosztva a kép jobb oldalán helyezkednek el, s próbálnak további képértelmezési rétegeket adni a szemlélőnek. Ezek a képrétegek különböző digitális szűrők segítségével átkódolják a képet, hiszen akár tájértelmezésként, vagy egyfajta röntgentfelvételné is hatnak. A "Hármas vizit" e három átjáró, képtér-kapu jelenlétére utal, egy jelenség más-más megközelítésének a lehetőségére.

Színek megjelenése, fények, ábrázolási formák:

Az alaptéma színei natúrak, semlegesek (vörös-cirmos macska, bézs színű takaró). A háttér sötétbarna, vörössel, okkerrel, feketével keverve. Ez emeli ki a többi színt a háttérből. A felső réteg, azaz a négyzetek színei a digitális képszerkesztő programból vett szűrők színei. Élénkek, látványosak.

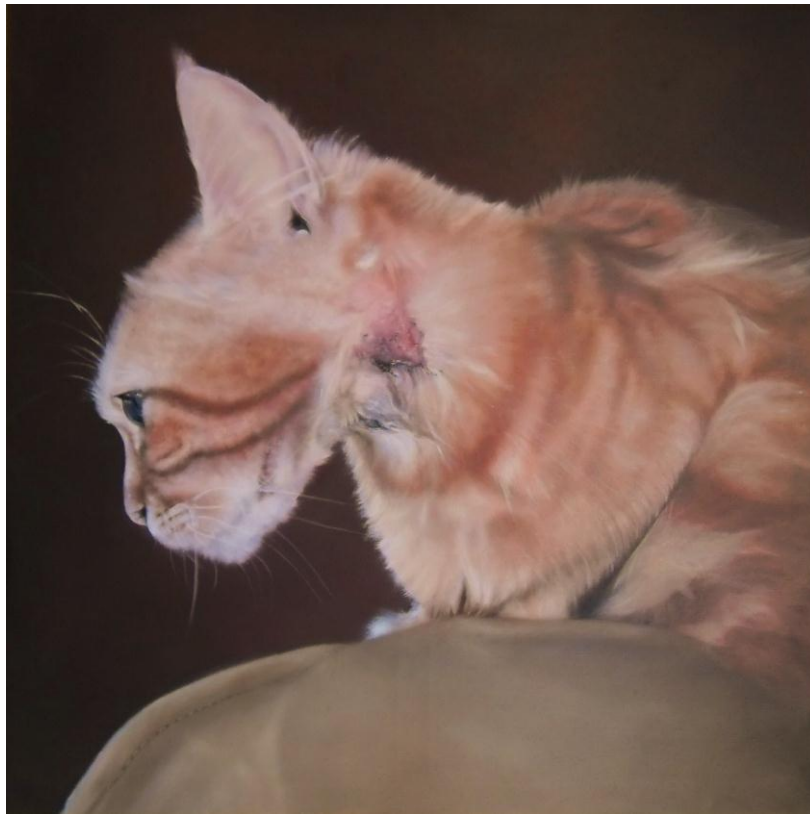
A szíkontrasztok közül megtalálható a képen a fény-árnyék kontraszt (háttér és a macska), a hideg-meleg kontraszt (felső és középső négyzet), és a komplementer-kontraszt (középső négyzet).

A mű négy térréteget ábrázol. Az első az alaptéma tere, homogén és sötét háttér előtt gubbasztó macska, mely képrésznek is megvannak a hagyományos térrendezési elvei (előtér-középtér-háttér). A kép fényviszonyait tekintve balról érkező megvilágítás látható és haladva a kép jobb oldala felé a középtér színei fakulnak, sötétednek.

Az ábrázolás részben látvány-, részben síkszerű. A középtér a fotóból kiinduló enyhe plastikusságot mutató, míg az előtér teljesen síkszerű, mintha üvegen keresztül néznénk a macskát.

A kép kompozíciójának szerkezeti vázlata egy balra csúszó háromszöget mutat, melyet a jobbra helyezkedő három négyzet ellensúlyoz, mint egy függőleges vonal. A másik három térréteg a négyzetek különbözően színezett elemeiben van jelen.

Hogyan készült a mű?

A kép alapja egy saját készítésű fotográfia volt a macskámról, melyet nagyítva vázoltam fel a vászonra közvetlenül. Rajzi vázlatok nem készültek. Célom az volt, hogy egy valóságos képet ábrázolhassak a macskáról, egy olyat, ahol a születésétől fogva beteg állatot akartam megmutatni, de kicsit átírva egy normál fotó lehetőségeit meghaladva, egyfajta formai többletjelentéssel. A fotó kiválasztásánál csak a háromszöget mutató kompozíció (fül-áll-váll), a jól látható seb és az enyhén alulról való látvány volt a fő szempontom. A sötét háttérnél olyan mély színt kívántam keverni, amely meleg, és vibráló sötét is egyben. A takaró adott volt, semleges színe számomra megfelelő, nem akartam, hogy kitűnjön, és esetleg elvonja a néző figyelmét. Az ecsetkezelésekre jellemző a szinte teljesen eltüntetett ecsetvonás, illetve a síkszerűség. A lényeg a látvány, nem a kifejezés.

Miután elkészült a macska, a festményt lefotóztam és bevitettem a sokak által ismert képszerkesztőbe, hogy vázlatokat készíthessek különböző szűrőkkel. Végül a kiválasztott vázlat alapján ráfestettem a három négyzetet, mely három különböző szűrőt mutat. A legfelső egy sima negatív szűrő, a középső egy narancs, míg az alsó négyzet egy színes negatív lett. Így többszörösen is megjelenik a digitális munka egy festményen belül, hisz eleve egy digitális fotó alapján készült az alaptéma, majd újból fotóvá téve magát a festményt, került rá a felső réteg, a kép három négyzetével, melyek a képformátumot ismételve külön képekként is értelmezhetők.

A mű számomra a szabad alkotás játékoságát fejezi ki. Először is, láthatjuk a beteg macska sebet, majd a hármás vizit által, mint egy röntgen, nézhetünk a szűrőkön át, ugyanakkor a három négyzet elől is helyezkedhet, mintha festett üvegeken keresztül látnánk a képet, végül, pedig mint kép a képben, 3 kisebb alkotást is mutat a mű. A festményt 2011 nyarán kezdtem el, és 2012 februárjában végeztem rajta az utolsó műveleteket.

